

Logička organizacija web sjedišta

Današnje predavanje govori o tome kako se izgrađuju web sjedišta, koju logiku primijeniti prije nego što se krene. Zapravo govori se o modelima logičke organizacije web sjedišta. Postoje četiri glavne logičke organizacijske forme. Misli se kako se definiraju veze između web stranica. Prva logičko organizacijska forma je linearna, pa mrežna pa hijerarhijska i web organizacija. Prva organizacija je linearna. Neka procedura se prikazuje korak po korak. Postoji osnovna linearna organizacija. Na nekoj web stranici, imamo link za naprijed a isto tako link za natrag. Osnovna linearna organizacija je zapravo neki slide show. Dakle prelazimo s jednog dokumenta na drugi po nekom vremenskom slijedu. Tako smo osigurali da je korisnik primio informaciju određenim slijedom. Prednosti ovakve organizacije su takve da se može napraviti preloading, prechashing. Sljedeća organizacija je linearna s alternativama. Trebamo imati link za povratak unatrag kako bismo se mogli vratiti. Poštujemo linearnost no ima određene alternative. Tako se stvari i analiza web sjedišta mogu sistematizirati i optimizirati. Treća je linearna logička organizacija s opcijama ili sa skokom. Svaka je međusobno povezana no možemo omogućiti preskakanje stranica prilikom pregledavanja. To radimo kontrolirano. Recimo kad gledamo neki film pa nam se ubace reklame, mi te reklame želimo preskočiti, dakle preskočimo korak. To je sve regulirano od strane web sjedišta. Sljedeća linearna organizacija je linearna s izletima. Imamo neke logički poredane strnice, no na trećoj možemo imati neki izlet, tu je dozvoljena kontrolirana diverzija linearne organizacije. To bi na primjer mogli biti neki helpovi, kad nešto čitamo ili kad kliknemo za neki video prikaz. Prezentacija s nekim dodatnim objašnjenjima. Sad prelazimo na mrežnu logičku organizaciju. To je jedna od organizacija koju koriste web trgovine. One su povezane kao mreža, stupcima i redcima. Logička organizacija se bavi povezivanjem dokumenata. Imamo jednu mrežu gdje u redcima je jedna ponuda a u stupcima druga, imamo nekoliko ključeva preko kojih dolazimo do svog odabira. Ovakva organizacija provjerava koliko linkova moramo ugraditi. Treća logička organizacija je stablena ili hijerarhijska. To je jedna od najčešće organizacije na webu. Može se lako organizirati, administrirati. Ovako se neke informacije mogu sakriti ili neke eksponirati. Prvo imamo usko stablo, ako je početna stranica ovdje, daljnje stranice mogu ići u dvije stranice i tako dalje, dakle binarno širenje. Ako je posjetioc došao do stranice, on će u trokliku doći do mjesta gdje on nije izgubljen. Ono preferira dubinu u odnosu na širinu. Dalje postoji široko stablo. Usko stablo se grana u dvije stranice, a široko stablo može imati n stranica. Preferira se širina u odnosu na dubinu. Ima jako malo klikanja do tražene informacije. Korisnik se lako gubi, imate puno izbora i na kraju se pogubite u traženju svog odabira. Široko stablo se oslanja na znanje korisnika, pa se lako pogubimo u podacima. Nadalje postoji web logička

organizacija koju bismo mogli usporediti s paukovom mrežom. Ako smo na nekom dokumentu i želimo doći do nekog tamo dokumenta, moramo niz klikova napraviti kako bismo došli do toga. Iako browseri imaju linka back, ipak se linkovi dodaju stranicama da možemo nastaviti, odnosno vraćati se. Mana je da se ne možemo lako vratiti do neke iduće stranice, nego se moramo vratiti do nekog dijela gdje se grana i onda ići dalje. Da si olakšamo stvar, možemo staviti landmark. Da nemamo toliko linkova, dodamo si sletišta. Dolazimo do pojma Full mesh, to je dio web organizacije, odnosno potpuni zahvat ili obuhvat. Imamo neku stranicu i neke stranice koje ju okružuju. Kad imamo neki obuhvat, mi obuhvatimo sve veze između tih stranica. Mi možemo kontrolirati koliko smo stranica stavili u full mesh. Npr za $n=5$, broj linkova će biti 20. Odnosno za N broj stranica, linkova će biti $N(N-1)$. Postoje još neke posebne naredbe, jedna od njih je miksana forma ili miksana hijerarhija. Napravimo jednu liniju i određene točke, iz svake točke idu određeni dokumenti. Ta linija je početna stranica, a ove ostale su neke hop točke, odnosno linkovi na pojedine teme, a svaka podtema se organizira na svoj određeni način. Takva forma se često naziva hub and spoke, dakle osovina i špica. To je česta organizacija za web portale. Kategorija web središta po broju ulaza se dijeli na poruznu, poluporuznu i čvrstu. U poruznoj stranice čine neko sjedište, i ako mi dozvolimo korisniku da dođe na neku stranicu izvana, onda se to zove poruzno središte. Uđemo na neku stranicu, zapamtimo ju i opet kasnije možemo doći direkt na nju. Prednosti toga su da smo prepustili korisniku kontrolu, zatim korisnik može ući na veliki broj url-ova direktno i staviti u bookmark. Mane su da smanjuje mogućnost promjene dubokih stranica jer ako su organizacije određene dubine, mi ju ne možemo redizajnirati, odnosno ako se vratimo, dizajner je možda maknuo tu stranicu i nastane error. Dakle moramo misliti do koje granice možemo dozvoliti tu poruznost. Mana je orijentacija, dakle da se korisnik ne izgubi, zatim smanjuje mogućnost reklamiranja. Dakle, mi želimo staviti određene reklame, a mnogi korisnici su direkt otišli na stranicu kasnije, i preskočili su reklame od kojih živimo. Čvrsta organizacija je organizacija koja ima jedan ulaz (najčvršća). Zapravo maksimalno smo zatvorili neko web sjedište. Prednost je da je laka modifikacija održavanja web sjedišta. Zatim ona prisiljava korisnika da uđe kroz poznate točke, tipa da moramo pročitati neke informacije koje se nude. Mane su da se korisniku oduzima kontrola, smanjuje se mogućnost pretrage vanjskim tražilicama, korisnik nije transparentan. Na kraju imamo graf koji nam prikazuje koliko koja organizacija je konfuzna, a istovremeno koliko je izražajna. Tako da web organizacija je definitivno najviše konfuzna, a najviše izražajna.